

Souhrnná technická zpráva k architektonickému návrhu Pietního místa v kryptě kaple sv. Ducha, Božího hrobu a sv. Kříže.

Předkládá: Liběchov sobě – spolek pro záchranu kostelíčka

Liběchov sobě – spolek pro záchranu kostelíčka (dále Spolek) navrhuje, aby v kryptě kaple sv. Ducha, Božího hrobu a sv. Kříže vzniklo důstojné pietní místo přístupné veřejnosti, (cituji)... upomínající původní uložení 27 historických katolických pohřbů, které byly v roce 1973 odstraněny a zbytky zneuctěných ostatků byly na městském hřbitově v Liběchově hromadně a bez obřadu pohřbeny v opuštěných německých hrobech.

Objekt kaple není v současné době užíván a je uzamčený. V bezprostředním okolí bylo vybudováno bezpečnostní pásmo s informačními tabulkami upozorňujícími na nebezpečí pádu degradovaných částí zdiva a omítky. Ke vstupu do objektu, do jehož interiéru lze nahlédnout otvorem ve vstupních dveřích, je zbudována dočasná bezpečnostní stříška.

V roce 2019 zveřejnil *Spolek architektonický návrh pietního místa v kryptě kaple sv. Ducha, Božího hrobu a sv. Kříže* od PhDr. Vítězslava Štajnochra, Ph.D., který stylově navazuje na již realizovaný památník z roku 2016 na liběchovském hřbitově. Návrh předpokládá, že ve stavebně upravené hrobce včetně obnoveného původního vstupního portálu bude instalován mobiliář. Mobiliář se skládá z otevíravé železné desky o rozměru cca 1,2x 2,4 m osazené ve vstupním portále s perforovaným informačním textem, která by zároveň sloužila jako mříž, tři železných informačních tabulí o rozměrech cca 1,5x 2 m s perforovaným textem a se skleněnými doplňky, železného kříže o rozměru cca 1,1x 2 m se skleněnými doplňky a dalšími menším mobiliářem ze skla a ze železa. Důležitou součástí instalace je návrh osvětlení. Intenzita osvětlení musí odpovídat hodnotám dle ČSN EN 12464-1. Ve výkresech jsou naznačeny pozice osvětlovacích těles.

V roce 2019 zadalo město Liběchov u projekční kanceláře DigiTry Art Technologies s.r.o. vypracování **komplexní projektové dokumentace do stupně dokumentace pro vydání stavebního povolení „Rekonstrukce kostela sv. Ducha a Božího hrobu“**. Dokumentace je uložena na MěÚ v Liběchově. Součástí dokumentace jsou průzkumy v rozsahu: dendrologický průzkum dřevin, inženýrskogeologický a hydrologický průzkum, mykologický posudek, restaurátorský průzkum omítkových a nátěrových vrstev, stavebně historický průzkum, stavebně technický průzkum, zaměření skutečného stavu, dendrochromatický průzkum, restaurátorský průzkum a pasport kamenných a štukových prvků. Vlastní projektová dokumentace obsahuje architektonicko-stavební část, elektroinstalaci a dešťovou kanalizaci.

Níže se zaměřuji na posouzení souladu záměru *Spolku* s uvedenou dokumentací pro stavební povolení, respektive zda není s touto dokumentací v rozporu.

Stav objektu je detailně popsán v části **stavebně technický průzkum** od Ing. Martina Hulana. Vady (trhliny) na nosném systému objektu jsou zde popisovány především jako důsledek vad krovu, který je včetně střešní krytiny (zatékání) na hranici životnosti. Komplexní oprava střechy včetně nosné konstrukce krovu a včetně nové střešní krytiny a zajištění odvodu srážkových vod je tedy neprodleně nutná. Objekt je však stabilní a nosná konstrukce není

výrazněji narušena. **V prostoru krypty se nenacházejí žádné staticky významné poruchy,** které by naznačovaly problémy založení objektu, překročení únosnosti základové půdy, podmáčení základů, sednutí základů.

Z části **stavebně-historický průzkum** od PhDr. Petra Mandažieva, Ph.D., Ph.Dr. Michala Patrného a Ing. Markéty Musilové vybírám: *...Z umělecko-historického hlediska představuje liběchovská kaple sv. Ducha unikátní architektonické dílo, mající v českých zemích jen málo podob... Tato jedinečná architektura by si zasloužila velmi pečlivou rekonstrukci, spojenou s širší prezentací nejen odborné veřejnosti... Pasáže níže se týkají krypty: ...Téměř pod celým prostorem kaple se nachází krypta, zřízená po roce 1825 výrazným rozšířením krypty původní... Do krypty byl zřízen samostatný vnější vstup. Portálek je obdélný, má jednoduché kamenné ostění lemované páskou; v současné době je zazděný... Zřejmě v 70. letech 20. století byl vybourán (v severozápadní části boční lodi pod emporou) nový vstup do krypty... Do krypty sestupujeme přímým, šikmo položeným schodištěm. Vpravo od schodiště se nachází nevelký valený sklípek v podvěží, vlevo procházíme valeně sklenutou chodbou po dalších pěti schodech níže do střední chodby krypty, vestavěné mezi obvodové zdi a základy pilířů kaple. Zde se po obou stranách nacházejí čtyři páry valeně sklenutých sklípků se segmentovými vstupy, nad nimi se pak otevírá vždy po dvou širší valeně sklenutý prostor, ústící při obvodových zdech do segmentových rozevřených větracích průduchů, dnes zvenčí zazděných. Vše krypty pod presbytářem se nachází obdélný prostor s valenou klenbou a půlkruhovou nikou s konchou v čelní zdi – nepochybně původní hrobka zakladatele kaple, svobodného pána Villaniho. Pod vrcholem její klenby se směrem k jihozápadu otevírá ústí stoupavého větracího otvoru, dnes zvenčí rovněž zaslepeného... V kapitole 9. jsou popsány **nejzávažnější architektonické a památkové závady**, které včetně komentáře v závorce heslovitě uvádím. Vady týkající se krypty kaple jsou zvýrazněny: exteriérové omítky kaple se rozpadají; zdivo kaple je po obvodu i v úrovni kleneb značně popraskáno (vysvětlení podává výše uvedený stavebně technický průzkum z 2019 od Ing. Hulana. Příčinou vzniku trhlin je stav konstrukce střešního krovu); otevřenými okenními otvory zvonového patra věže zatéká na klenby nad kůrem; **zazděné větrací otvory krypty; zazdění bočního vstupu do krypty a vybourání nového z interiéru kostela** (cituji: *... Tento brutální zásah, ač nepochybně dobře míněný, působí opravdu nešťastně*); opuková dlažba v kapli z velké části chybí; vstupy na schodiště na kůr a emporu jsou osazeny zcela nevhodnými kovovými zárubněmi. V plném znění uvádím závěr práce: *... Je nutno mít na paměti, že doporučené rekonstrukční zásahy – i jakékoliv další úpravy objektu – by měly být připraveny a pokud možno i provedeny v co nejbližším časovém horizontu. Je totiž nepochybné, že budovu není možno ponechat příliš dlouho bez využití a ostrahy – zde skutečně hrozí, že by případná další poškození mohla být již nevratného charakteru.**

Dokumentace pro vydání stavebního povolení, část D – dokumentace objektů, **architektonicko-stavební část**, vypracovaná Ing. Martinem Hulanem předpokládá níže popsané **stavební úpravy v kryptě**: vstup z prostoru hlavní lodi bude zazděn a bude obnoven původní vstup ze severní strany objektu. Budou osazeny nové dřevěné dveře. Bude též doplněna část vybourané klenby nad schodištěm. Budou vybourány původní větrací otvory, v současné době zazděné, které budou doplněny kovovou mříží. Stávající podlaha bude očištěna, případně vyspravena vápennou maltou. Kamenné schodiště bude očištěno, případně doplněno. Stěny a klenby budou očištěny, nesoudržná omítka bude odstraněna a doplněna vápennou omítkou a vápenným nátěrem. Prostor bude doplněn o osvětlení, ozvučení, zásuvky

a čidla EZS. Popsané stavební úpravy jsou detailně popsány ve výkresové části včetně lokalizace po celém půdorysu. Lze konstatovat, že popsané stavební úpravy v kryptě v projektovaném rozsahu, který je v porovnání se stavebními úpravami v celém objektu kaple spíše malý, jsou v harmonii s uvažovaným záměrem instalace pietního místa. Novým prvkem navrhované instalace pietního místa je pouze vstupní kovový portál, pro jehož instalaci je nutné zajistit souhlas dotčeného orgánu památkové péče. Požadavky na elektroinstalaci (resp. na umístění koncových prvků) jsou předmětem samostatné části.

Souhrnná technická zpráva k dokumentaci pro vydání stavebního povolení, vypracovaná Ing. Martinem Hulanem, mj. hodnotí soulad navrhované stavby s charakterem území, s územně plánovací dokumentací, s požadavky na využití území, ochranou území a stavby podle právních předpisů, vlivu na okolní stavby, napojení na technickou infrastrukturu, účelu užívání stavby, bezbariérovosti užívání stavby, bezpečnosti užívání stavby, požární bezpečnosti, tepelné ochrany, hygienických požadavků, ochranu před radonem, napojení na infrastrukturu, vlivu na životní prostředí apod. Lze konstatovat, že zřízením záměru *Spolku* v kryptě hrobky **nedojde ke změně hodnotících kritérií. Nedojde ani ke změně navrhovaných parametrů stavby a základní bilance stavby.**

Stavba bude zahájena po získání pravomocného stavebního povolení.

Závěr:

Projektová dokumentace „Rekonstrukce kostela sv. Ducha a Božího hrobu“ z roku 2019, vypracovaná projekční kanceláří DigiTry Art Technologies s.r.o., je v souladu s navrhovaným záměrem *Spolku* zřídit v kryptě kaple sv. Ducha, Božího hrobu a sv. Kříže pietní místo a pro tento záměr je úplná. Pro stávající stupeň dokumentace ji není potřeba doplňovat a upravovat. Pro instalaci kovové vstupní mříže je nutno zajistit souhlas dotčeného orgánu památkové péče. S ohledem ke skutečnost, že krypta tvoří v rekonstruovaném objektu kaple uzavřený funkční celek, lze za předpokladu bezpečného přístupu k objektu uvažovat o etapizaci výstavby.

Ing. Jan Bína

autorizovaný inženýr v oboru pozemní stavby

20. 4. 2021